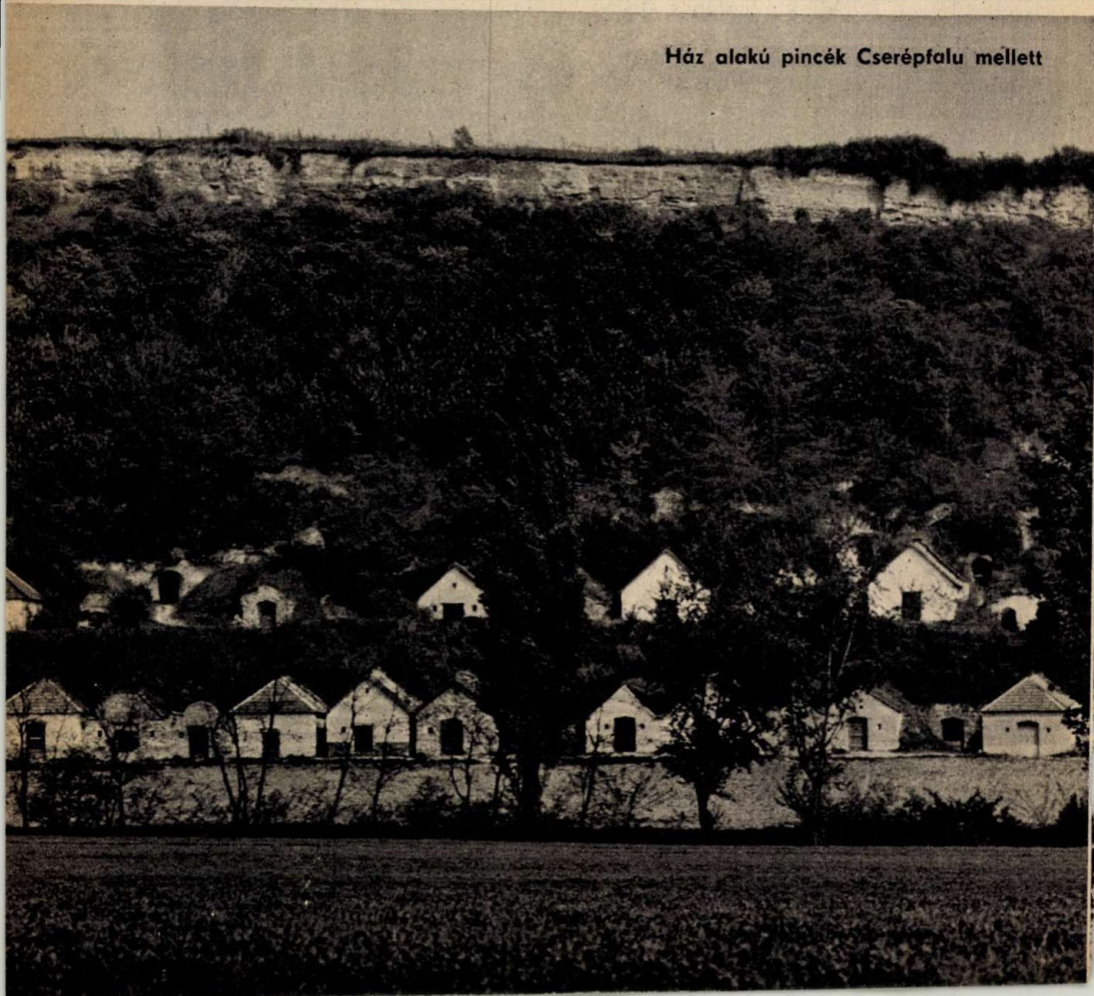

A HÖR VÖLGYE

Ház alakú pincék Cserépfalu mellett

A **Hór-patak** Magyarország legkisebb vizei közé tartozik: sok térkép nem is jelöli. A néphagyomány szerint **hét** évig folyik, **hét** évig nem. **Fényes Elek** 1851-ben a következőket írta róla: „A Hór vizéről mondják, hogy olykor négy-öt évig is csak szivárog, ha pedig vize egyszer megjön, négy-öt évig folyást bő vizet szolgáltat.”

Nem a patakról nevezték el a völgyet, hanem a völgyről a patakot: a **horh** ma már nem használatos szó, szűk **szurdokvölgyet** jelent.

A **Hór-völgyet** általában **Cserépfalu** felől szokták megközelíteni. Ez a község **Árpád-kori** település: a legelső oklevél 1248-ban említi. Lakossága ősidők óta foglalkozik fegyvernemekkel: mindennapi eszközök is művészi érzékről tanúskodnak. Manapság is sok ott a régi típusú ház: az **L** alakú folyosó és az oromzatdísz jellemzi őket. A falun kívül levő **pincék** is házszerűek. A kőfaragást leginkább a régi temetőben figyelhetjük meg az **Ór-hegy** oldalában.

Cserépfalu északi végétől mindössze egy kilométernyire nyílik a völgy.

Méskemencék

Bejáratában az **Aranygomb** és a **Garáza** déli részén kiváló szőlő és egyéb gyümölcs terem. A méskemencék már ott a völgy elején feltűnnek, s a patak jobb partján több is van belőlük, egészen az **Ókör-út**nek nevezett útig. A **Bükk** mézskőhegység, így nem is csodálkozhatunk azon, hogy néhányan még ma is a mézésegetésből élnek. Kivált este szépek a méskemencék. Ezek itt különben alacsonyabbak, ám szélesebbek, mint a Bükk-fennsíkban levők. A

mészkövet egyrészt kézzel fejtik, másrészt robbantják. Egy beszögellő részt bontottak meg a közelmúltban a **Subalyukkal** majdnem szemben.

A Neander-völgyi ősember lakóhelyével. Subalyukkal átellenben (e barlangról az 1973. évi 5. számunkban írtunk) szintén van egy barlangocska, amelyet **Tar Gyurkának**

neveznek — a néphit szerint a Subalyuk folytatása. Mindkettőt mesterséges képződménynek vélték, s az egri vár rejtékútjaival hozta kapcsolatba a csapongó képzelet. A másik mesébe illő elképzelés szerint a két hegy **összevesszett**, s kettévált: ennek emléke a két barlang. A valóságban azonban két szegénylegény nevét őrizték meg: **Suba Lukácsét** és **Tar Györgyét**.

Az utolsó méskemencét elhagyva a **Kupán-hegy** alá érünk. Ennek a tetején néhány évvel ezelőtt egy barlang alakú tisztás volt

— ma irtás. A csúcsról tiszta időben egészen a **Tisza**ig ellátni.

Odorvár

Az **Oszla-rétnél** erdészház van, s onnan pillantjuk meg a **Hór-völgy** legfőbb nevezetességét, az **Odorvárat**. Valósággal uralja ez a környéket! Már a régiek is fölfigyeltek rá, mert még a pogány korban erősséget építettek ott. A tatárjárás után — **IV. Béla** az esetleges újabb tatár támadásra készülve — 1248-ban vár építését engedélyezte az egri püspöknek. A helyét is megszabta vagy a **Kerek-kun** (Kerekköz), vagy a **Füzérkőn** (Fyuzerku). Ezt az oklevelet **Károly Róbert** 1326-ban megerősítette. Az úgynevezett **Kerekkő** a mai Odorvár volt. A kerek alaprajzú vár Anjou Károly idején épült. A hegy nevét egy 1351-ben kelt, a hatvani konvent* által hiteltelített oklevél Oldruhnak írja s ez a mai **Ulrik** név régies formája. Ebből az Oldruh szóból lett végül is az Odor név.

Tudjuk, hogy Odorvár a **Hunyadiak** korában ismert erősség volt. Akkoriban, **Mátyás** uralkodása idején vívta meg és rombolta le a várat **Rozgonyi Sebestyén** (Cserépfalut kapta érte) és **Héderváry László** egri püspök. Valószínűleg Odorvárból származik az a huszita áldozókehely, amelyet a régi cserépfalui templom bővítésekor találtak a templom falában 1804-ben.

Odorvár az ostrom után elvesztette jelentőségét, hiszen az Eger és Miskolc közötti országot nem erment. A török korban még fel-felbukkan a neve, de a természet mind erősebben folytatta azt romboló munkát, amelyet az ember

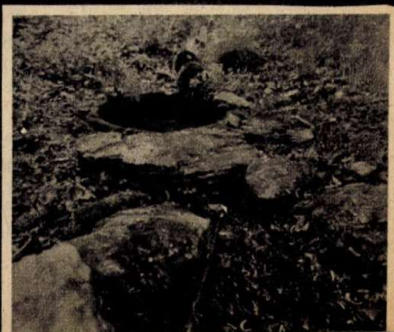
L alakú
kétornácos ház
Cserépfalun

A Hór völgye

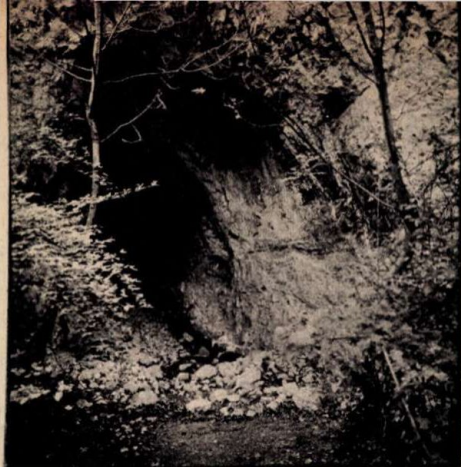
(Bojtár Ottó felvételei)

A Tebe-örház

Csőveken érkezik a víz
a Hidegpatak melletti
csurgóba

A subalyuki
barlang
bejárata

elkezdett. Ma már csak *falmaradványokat* láthatunk: az utolsó bolthajtás az 1950-es években omlott le...

„Éheztető víz”

Odorvár után két kilométernyire van a *Füzérkő*. Ut melletti sziklái várfalakra emlékeztetnek. Ám ha közelebb megyünk, azonnal észrevesszük, hogy *természetes képződmények*. Ott is kutattak: *bronzkori* leletek kerültek elő.

Ez a vidék valaha *vízben* bővelkedő mocsaras terület volt — erről tanúskodnak a régi elnevezések —, ma azonban *kevés* a *vize*. Egyik régi vizéről, a *Hidegpatak* melletti forrásról *Pesthy Frigyes* gyűjteményében a következőket olvashatjuk (1864-ből):

... az emésztést nagy mérvben elősegélvén, a köznép által *éheztető víznek* is nevezik.” Csurgót* is láthatunk arrafelé: a hegyoldalban levő forrásból *facsőveken* át vezetik le a vizet. Még néhány évvel ezelőtt is nagy, fából faragott — liszteskanálhoz hasonló — csanakokból lehetett ott inni.

A ritkás erdőségben álló *Tebe-örháznál* ér véget a Hór-völgy. Balra vezet az út a Hór-patak forrásához és Répáshutához a *Balla-völgyön* át. Jobbra a *Gyertyán-völgy* következik, amelynek kezdeti szakaszán volt a *Susselka-féle üveghuta* (ma már csak az elhagyott erdei temető őrzi az emlékét), a végén pedig a *hollóstató*i turistaháznál találjuk az eger—lillafüredi műutat,

Dr. Mizser Lajos

Füzérkő

